

Til Prop. 61 L (2025–2026) – Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag

1. Innledning

WWF Verdens naturfond viser til Prop. 61 L (2025–2026) og takker for muligheten til å gi innspill.

WWF er positive til at et regelverk for motorferdsel i utmark moderniseres og forenkles, men er kritiske til at endringene som foreslås i praksis åpner for en økning i motorferdsel i utmark. En slik økning vil ha alvorlige konsekvenser for naturmangfold og friluftsliv. WWF fraråder å delegere adgangen til å tillate motorferdsel i utmark i sin helhet til kommunene, og at komiteen endrer foreslått lovtekst slik i tråd med gjeldende motorferdsellov, som har et sterkere vern av naturmiljøet.

Motorferdsel i utmark og vassdrag representerer et betydelig press på natur, friluftsliv og stillhet, særlig i en situasjon med økende samlet belastning på norske naturområder. Det er derfor avgjørende at loven bidrar til reell styrking av naturhensynet, ikke bare på prinsipielt nivå, men i faktisk forvaltning.

WWF ønsker å minne om intensjonen bak den første motorferdselloven som ble vedtatt i 1977, som var et ønske om å begrense motorferdsel i utmark av hensyn til naturmangfoldet. Etter lovens vedtakelse økte bruken av motorkjøretøy i utmark, til tross for denne intensjonen.

Utvalget slår fast at motorferdsel i utmark har økt betydelig i omfang siden motorferdselloven ble vedtatt i 1977, og at hensynet til sårbare arter og urørt og uforstyrret natur ikke har blitt tilstrekkelig ivaretatt av dagens lov. Utvalgets prinsipielle utgangspunkt var derfor at en ny lov ikke bør åpne for mer motorferdsel enn i dag, verken faktisk eller rettslig.

Det er derfor grunn til å tro at utvalget, dersom det ikke fikk tydelige føringer om å legge til rette for økt lokalt selvstyre, ikke hadde foreslått den kommunale delegasjonen som departementet her foreslår.

WWF mener at en ytterligere oppmykning av regelverket knyttet til motorferdsel i utmark vil øke slik ferdsel i enda større grad enn det som har vært tilfellet siden 1977. I et langsiktig perspektiv kan departementets forslag føre til ytterligere oppmykninger i form av adgang for frikjøring og catskiing, som kan ha alvorlige konsekvenser for naturmiljøet.

2. Om naturmangfoldloven §§ 8 til 12

Forslaget til ny lov § 7 fastslår at prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8–12 skal ligge til grunn for vurderinger av motorferdsel. Dette er viktig, men krever tydeligere føringer i praktiseringen. WWF vil særlig fremheve behovet for **reell vurdering av samlet belastning**, konsekvent bruk av **føre-var-prinsippet** der kunnskapen er mangelfull, og at manglende kunnskap ikke må brukes som argument for tillatelse til motorferdsel i utmark.

Erfaring viser at disse prinsippene ofte ikke tillegges tilstrekkelig vekt i kommunal forvaltning. WWF ber derfor komiteen understreke behovet for nasjonal veiledning og tydelige forventninger til kommunene. Lovens forenkling kommer med stort ansvar og må ikke misbrukes av kommuner som ikke tar tilstrekkelig hensyn til kravene som følger av naturmangfoldloven § 8 til 12.

3. Kommunal planlegging – behov for nasjonale miljørammer

Vi ser positivt på at motorferdsel i større grad kobles til plan- og bygningsloven, da dette kan bidra til mer helhetlig arealforvaltning. Samtidig innebærer økt lokalt handlingsrom en risiko for fragmenterte beslutninger, gradvis utvidelse av motoriserte løyper og en svekkelse av sammenhengende naturområder.

Dette tilsier derfor et behov for tydelige nasjonale rammer for ivaretagelse av sårbar natur, og minimumsstandarder for naturhensyn i kommunal planlegging. WWF ber derfor komiteen understreke i komiteens merknader at en kobling til plan- og bygningsloven er betinget av tydelige nasjonale rammer.

5. Sårbar natur, villmark og stille områder

Departementets forslag foreslår en differensiering basert på naturens sårbarhet, med henvisning til lovforslagets § 3. WWF er positive til dette, men understreker behovet for at dette operasjonaliseres.

WWF mener det er særlig viktig å skjerme villmarkspregede områder og inngrepsfri natur, redusere motorferdsel i leveområder for sårbare arter (f.eks. villrein og rovfugler) og i verneområder inkludert nasjonalparker, og bevare stille naturområder som en knapp og ikke-fornybar ressurs. Motorferdsel i slike områder må være et særlig unntak, ikke en hovedregel.

Når det gjelder kjøring til nytteformål (f.eks. nødvendig øvelse- og næringskjøring, redning, transport av varer eller henting av storvilt) må tillatelser til dette gis på en ansvarlig måte som utgjør minst mulig påvirkning på naturarealer.

WWF ber om at komiteen understreker disse betraktningene i merknadene i sin innstilling.